

Role and Emotional Quotient of the Subdistrict and Village Headmen in Thungsong District, Nakhon Si Thammarat Province

Kittsak Sangthong

Lecturer, Department of Management, Faculty of Management Technology,
Rajamangala University of Technology Srivijaya Nakorn Sri Thammarat Saiyai campus (Saiyai)

Putwimon Chotcharat

Lecturer, Department of Political Science, Faculty of Humanities and Social Science, Southern
College of Technology

Siriluk Hnuthong

Lecturer, Department of Management, Faculty of Management Technology,
Rajamangala University of Technology Srivijaya Nakorn Sri Thammarat Saiyai Campus

Received: November 6, 2017

Accepted: January 17, 2018

Abstract

The purposes of this research were: 1) to identify the level of emotional quotient of the subdistrict and village headmen; 2) to study the performance according to their duties of the subdistrict and village headmen; 3) to compare the performance of duties of the subdistrict and village headmen; and 4) to study the relationship between emotional quotient and performance of the subdistrict and village headmen. The sample consisted of 124 subdistrict and village headmen in Thungsong District, Nakhon Si Thammarat Province. The research employed the Thai emotional quotient screening test and questionnaires. The statistical tools used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson's product moment correlation coefficient. Findings are as follows. The overall mean score of emotional quotient and those on virtue, competence and happiness of the headmen were within the range of normal scores for the Thai population. The overall performance of headmen was in the high level. When considering each aspect, the governing and order maintenance aspect had the highest mean score. When comparing the performance of the headmen, it was found that differences in terms of sex, age, education and experience did not have any differences in the performance. There were strong positive relationship between emotional quotient variables and headmen's performance and the relationships were moderate.

Keywords: emotional quotient, role and performance, subdistrict headmen, village headmen

บทบาทหน้าที่กับความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอยางชุมน้อย
จังหวัดนครศรีธรรมราช

กิตติศักดิ์ แสงทอง

อาจารย์ประจำสาขาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (สไใหญ่)

พุทธิวิมล คชรัตน์

อาจารย์ประจำสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
ศรีสะเกษ หนอง

อาจารย์ประจำสาขาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (สไใหญ่)

ได้รับบทความ: 6 พฤศจิกายน 2560 ตอบรับตีพิมพ์: 17 มกราคม 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 3) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มตัวอย่างคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย และแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ค่าเอฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติสำหรับประชาชนไทย 2) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 4) ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

บทนำ

ภาวะการณ์ปัจจุบันหลายองค์กรที่ต้องการขยายกิจการ (scale-up) ล้วนมองและให้ความสำคัญกับทักษะด้านอารมณ์ (soft skills) ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากต่อชีวิตการทำงาน และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโลก ที่จะนำพาองค์กรให้ทะยานขึ้นเหนือคู่แข่ง โดยองค์กรที่สำเร็จในโลกจะมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) ของผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งมีตัวบ่งชี้ความสัมพันธ์ทางบวกว่าหากบุคคลในองค์กรยังมี “Emotional Quotient Leadership” ก็จะทำให้ทั่วแปร เช่น ความพอใจในงานของตนเอง ความสุขกับงาน สิ่งแวดล้อมและเพื่อนร่วมงาน ค่าตอบแทน หรือผลการปฏิบัติงาน (job performance) ก็จะเพิ่มไปในทิศทางเดียวกันด้วย (Mulle, 2016) เพราะเนื่องด้วยบทบาทและกระบวนการของผู้นำมักจะเกี่ยวเนื่องกับบุคคลทางสังคม โดยธรรมชาติ ซึ่งผู้นำจะต้องเป็นผู้สร้างเครือข่ายและนำสิ่งที่มีคุณค่ามาเสริมสร้างให้บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในแนวทางที่ดีและสอดคล้องกับบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพราะพื้นฐานความสามารถนี้ ก็คือความสามารถที่จะเคารพผู้ที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน และเข้าใจถึงวิถีต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นเป็นอยู่ (McDermott, 2008) จึงกล่าวได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์กับบทบาทของผู้นำเป็นของคู่กัน ที่สามารถกระตุ้นจิตใจให้บุคคลเชื่อถือ ยอมรับ และนำมาสู่การมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมร่วมกัน ตั้งแต่กระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นเสมือนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในตำบล หมู่บ้าน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติงานตามนโยบายของทางราชการ มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของงานตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกรมต่าง ๆ เป็นอย่างมาก โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก (ภัทริยา เทพขจร, 2553) ความสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นทั้งผู้นำโดยธรรมชาติและผู้นำโดยทางการในบุคคลเดียวกัน เพราะเป็นผู้ที่สามารถทราบข้อมูลต่าง ๆ ของตำบล หมู่บ้านได้เป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่ประชาชนในท้องที่ให้ความศรัทธา เคารพนับถือ ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ดังนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นบุคคลสำคัญและจำเป็นต้องอยู่คู่กับสังคมไทย ซึ่งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2552) ได้บัญญัติให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งและพ้นตำแหน่งเมื่ออายุครบ 60 ปี โดยกำหนดให้ราษฎรในหมู่บ้านเป็นผู้เลือกผู้ใหญ่บ้านโดยวิธีลับ ส่วนกำนันให้มาจากการเลือกของผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น และให้นายอำเภอมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุก ๆ 5 ปี โดยราษฎรมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย เพื่อเป็นการพิสูจน์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละวันจะต้องพบปะพูดคุย รับฟังเรื่องราว หรือการหาแนวทางในแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนในหมู่บ้านหรือตำบลนั้น จึงจำเป็นต้องอยู่ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องเป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคงอยู่เสมอ สามารถควบคุมตนเองได้ อดทน อดกลั้น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หรือรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยความกระตือรือร้น มีชีวิตชีวา ต้องไม่อารมณ์เสีย หงุดหงิด หรือไม่มีความมั่นคงอารมณ์ ซึ่งความท้าทายสำหรับบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในวันนี้ก็คือการกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่พิเศษ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

ของตนให้ชัดเจนในการปกครองประชาชน ในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาศักยภาพของตัวเองอยู่ตลอดเวลาให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อให้รู้ถึงความรู้สึก ความต้องการของประชาชนให้ได้ และมีความสุขในชีวิตและการทำงานเสมอไป จึงกล่าวได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องเป็นผู้ที่ “เก่ง ดี และมีความสุข” นั่นก็คือจะต้องมีความฉลาดทางด้านอารมณ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำพาประชาชนของตนไปในทางที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และสร้างความศรัทธาเชื่อมั่น จนกลายเป็นผู้นำที่ดี ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งถือเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง คือการวัดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีนักวิชาการในต่างประเทศหลายท่านได้พัฒนามาตราวัดความฉลาดทางอารมณ์ โดยชอเพอร์ เบ้าเงิน (2545) ได้สรุปไว้ เช่น การวัดตามแนวกลุ่มสโลเวย์ (Salovey) การวัดตามแนวของบาร์ออน (Bar On) การวัดตามแนวของโกลแมน (Goleman) เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยก็มีแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข ที่พัฒนาขึ้นมาจากการที่เห็นว่าการวัดความฉลาดทางอารมณ์ยังไม่มีแบบที่แน่นอนเป็นเพียงการประเมิน เพื่อให้มองเห็นความบกพร่องของความสามารถทางด้านอารมณ์ที่จะต้องพัฒนาแก้ไข จึงได้พัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับคนไทย โดยประเมินด้านหลัก 3 ด้าน คือด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยใช้ลักษณะของแบบประเมินเป็นคำถามจำนวน 52 ข้อ ซึ่งแนวทางการวัดความฉลาดทางอารมณ์ข้างต้น นิยมใช้แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม เพื่อทดสอบกับผลการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งผลการปฏิบัติงานนั้นเป็นเสมือนบทสรุปการทำงานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน โดยผลการปฏิบัติงานเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย (Gibson and Ivancevich, 2012)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นที่มาของความสนใจที่คณะผู้วิจัยต้องการจะทราบถึงความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในระดับใด โดยใช้การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแบบประเมินของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งต้องการทราบถึงผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ว่าอยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ นอกจากนี้ ต้องการทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยเหตุที่ว่าอำเภอทุ่งสงนั้นเป็นอำเภอที่ได้ผ่านหลักเกณฑ์ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2524 และขณะนี้ทางกระทรวงมหาดไทยมีการดำเนินการที่จะเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อจัดตั้งเป็นจังหวัดใหม่ (สยามนิวิธ, 2560) ซึ่งสาเหตุหลักที่ต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้อย่างเหมาะสม อันเป็นการเสริมสร้างความพร้อมให้สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เหมาะสม หากการค้นพบครั้งนี้มีผลสรุปเป็นเช่นไรย่อมได้ประโยชน์ต่อการที่ทีมงานบริหารระดับสูงของอำเภอทุ่งสงที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลตัดสินใจในการบริหารพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้อย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินผลการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของนายอำเภอทุก ๆ 5 ปี อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน

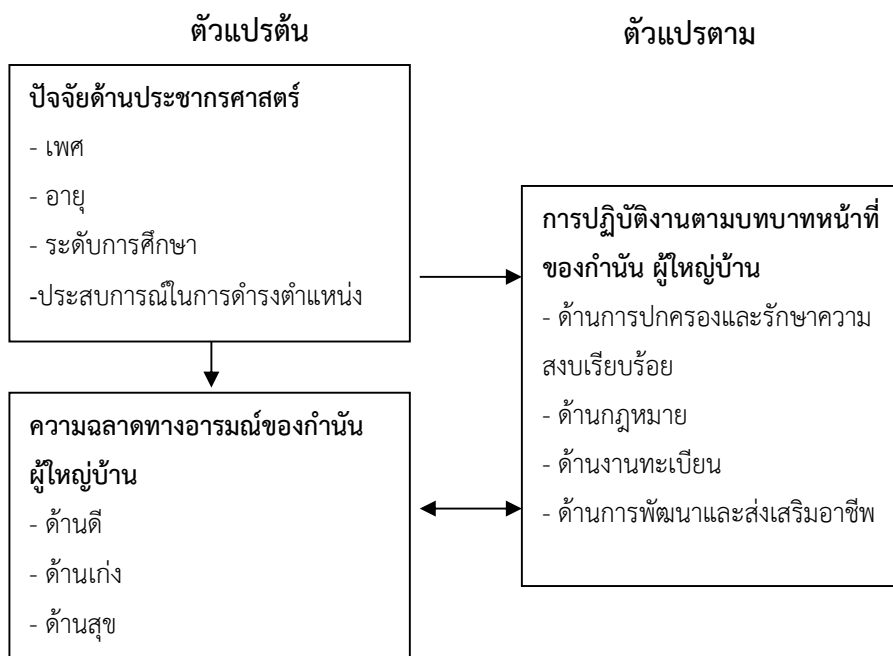
ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

ผู้ใหญ่บ้าน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จอย่างสูงสุด ซึ่งหากอำเภอทุ่งสงได้รับการจัดตั้งเป็น จังหวัดทุ่งสง ก็สามารถใช้กลไกของความฉลาดทางอารมณ์เป็นเครื่องมือช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพหรือปรับ พฤติกรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เหมาะสม ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับ ประชาชนในหมู่บ้านรวมทั้งเพิ่มพลังการทำงานตามบทบาทหน้าที่และพัฒนาศักยภาพให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพควบคู่กันไปก็จะส่งผลสำเร็จของงานตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงกรมต่าง ๆ ย่อมจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดทุ่งสงให้ทัดเทียมกับจังหวัดอื่นต่อไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด และทฤษฎี

คณะผู้วิจัยได้นำแนวคิด และทฤษฎีมาอธิบาย โดยเริ่มจากแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักวิจัย ตลอดจนผู้นำทั้งหลายในยุคปัจจุบันได้ให้ความสนใจและยอมรับถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งเป็นความสามารถที่เชื่อมโยงกับความสำเร็จของมนุษย์ โดยมีนักวิจัย เช่น Goleman (1999) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) มีความสำคัญเป็นสองเท่าของความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) รวมกับทักษะทางเทคนิคในการช่วยให้ทำงานได้สำเร็จ นอกจากนี้บุคคลยังมีตำแหน่งสูงขึ้นในองค์กรความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ยิ่งทวีตามความสูงของตำแหน่งนั้น ทั้งนี้เพราะการมีทักษะและความเข้าใจทางอารมณ์จะช่วยเป็นตัวขับเคลื่อนความคิดและการตัดสินใจตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นของผู้นำ ส่วน Gardner (2008) ก็ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า เป็นความสามารถหรือศักยภาพทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) Interpersonal Intelligence หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และตอบสนองต่ออารมณ์และความต้องการของผู้อื่นอย่างเหมาะสม 2) Intrapersonal Intelligence หมายถึง การรับรู้อารมณ์ของตนเอง และสามารถแยกแยะ ตลอดจนจัดการกับอารมณ์ของตนเองเพื่อนำไปสู่กิจกรรมที่เหมาะสมได้ ซึ่งในทางเดียวกับ Bradberry (2014) ที่ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ความสามารถในการตระหนักถึงการใช้ปัญญากำกับอารมณ์ของตนเอง ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ สามารถควบคุมและสร้างแรงกระตุ้นจากภายในให้เข้ากับตนเองเพื่อให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการทำงานต่าง ๆ ได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะและถูกทำนองครองธรรม พร้อมทั้งมีความสามารถในการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และ 2) ความสามารถในการใช้ปัญญาในการบริหารอารมณ์ของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ให้กำลังใจ ตลอดจนมีความสามารถในการบริหารอารมณ์ของผู้อื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกและความต้องการในชีวิตของตนเองเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น และสามารถแสดงออกมาได้อย่างเหมาะสมเพื่อการเสริมสร้างความพึงพอใจรวมทั้งช่วยกำลังใจและแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในองค์กรนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำกับผู้ตามและเป็นความสามารถในการควบคุมและกำกับพลังอำนาจทางอารมณ์ของตนเองเมื่อมีปัญหา และสามารถแก้ไขจัดการให้ผ่านพ้นไปได้อย่างเหมาะสม ทั้งปัญหาความเครียดในใจ หรือปัญหาที่เกิดจากการขัดแย้งกับผู้อื่น และจากผลการศึกษาของ Lynn (2017) พบว่าประโยชน์ของคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์นั้นมีหลายประการ เช่น 1) ประโยชน์ต่อการทำงาน ซึ่งพบว่าคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ง่าย ตลอดจนมีทักษะอารมณ์ที่ดีในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 2) ประโยชน์ต่อความรักและครอบครัว พบว่า การที่ครอบครัวที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขต้องอาศัยความรัก ความเข้าใจและยอมรับได้ในข้อบกพร่องของผู้อื่น อีคิวหรือความฉลาดทางอารมณ์จึงมีผลอย่างมากต่อความสงบสุขในบ้านหรือในชีวิตคู่ 3) ประโยชน์ต่อการเรียน การที่เด็กจะเรียนดีมีอนาคตที่ดีนอกจากความสามารถทางวิชาการแล้วยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งปัจจัยที่สำคัญ คือ ด้านอารมณ์ความรู้สึก 4) ประโยชน์ต่อตัวเองจิตใจมีผลต่อร่างกายซึ่งพบว่าความเครียดคือบ่อเกิดที่สำคัญของโรคมะเร็งไข้เจ็บหลายชนิดทั้งทางตรงและทางอ้อม

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

เช่น โรคแผลในกระเพาะอาหาร ไมเกรน ความดันโลหิตสูง ไปจนถึงโรคร้ายอย่างมะเร็ง แต่เมื่อเรามีอารมณ์ดีก็จะส่งผลดีให้ร่างกายแข็งแรงตามไปด้วย ดังนั้นจึงต้องมีพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เพราะมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพทางอารมณ์ ทำให้บุคคลมีความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีสุขภาพจิตดี สามารถรับรู้เข้าใจถึงอารมณ์ของผู้อื่นได้ดี ตลอดจนสามารถเผชิญกับปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่างเหมาะสม ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีความสุขกับชีวิตและการทำงาน ก่อให้เกิดแรงจูงใจและเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์เพื่อกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์นั้น ต้องมีการวัดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งช่อเพชร เบ้าเงิน (2545) ได้สรุปไว้ เช่น การวัดตามแนวกลุ่มสโลเวย์ (Salovey) การวัดตามแนวของบาร์ออน (Bar On) การวัดตามแนวของโกลแมน (Goleman) เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยก็มีแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข ที่พัฒนาขึ้นมาจากการที่เห็นว่าการวัดความฉลาดทางอารมณ์ยังไม่มีแบบที่แน่นอนเป็นเพียงการประเมิน เพื่อให้มองเห็นความบกพร่องของความสามารถทางด้านอารมณ์ที่จะต้องพัฒนาแก้ไข จึงได้พัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับคนไทย โดยประเมินด้านหลัก 3 ด้าน คือด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยใช้ลักษณะของแบบประเมินเป็นคำถามจำนวน 52 ข้อ จำแนกออกเป็นความฉลาดทางอารมณ์ 3 ด้าน คือ 1) ด้านดี ประกอบด้วยด้านย่อย ได้แก่ การควบคุมตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบ มีข้อคำถาม 18 ข้อ 2) ด้านเก่ง ประกอบด้วยด้านย่อย ได้แก่ การมีแรงจูงใจ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา การมีสัมพันธภาพ มีข้อคำถาม 18 ข้อ และ 3) ด้านสุข ประกอบด้วยด้านย่อย ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง ความพอใจในชีวิต และความสุขสงบทางใจ มีข้อคำถาม 16 ข้อ ซึ่งในการวัดความฉลาดทางอารมณ์ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวัดจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นเสมือนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในตำบลหมู่บ้าน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติงานตามนโยบายของทางราชการ มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของงานตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกรมต่าง ๆ เป็นอย่างมาก โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก (ภทริยา เทพขจร, 2553) จากอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีอำนาจหน้าที่กว้างขวาง และครอบคลุมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านและตำบลตั้งแต่เกิดจนตายในทางเดียวกัน ปธาน สุวรรณมงคล (2541) สุตจิต นิมิตรกุล (2543) และ สุริยะ วิริยะสวัสดิ์ (2551) ล้วนสรุปเหมือนกันว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความสำคัญหลายบทบาท แต่สามารถแบ่งเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดออกเป็น 4 บทบาท โดยบทบาทแรก เป็นบทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบและป้องกันทุกข์ภัยราษฎร การควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือระเบียบแบบแผน การเรียกลูกบ้านช่วยต่อสู้ติดตามคนร้ายหรือดับไฟหรือช่วยอย่างอื่น การจัดทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้าน การตรวจจัดการรักษาสงครามประโยชน์ การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ การแจ้งความ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

เมื่อทราบว่าการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน การจับกุมผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิดกฎหมายนำส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ การจัดการตามหมายสั่งจากเจ้าพนักงานให้ค้นหรือให้ยึด หรือจัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่เกิดขึ้น ส่วนบทบาทที่สองเกี่ยวกับด้านกฎหมาย จะเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์หรือให้คำแนะนำในข้อกฎหมายเบื้องต้นที่ประชาชนควรทราบ เช่น การเกิด การตายและการย้ายที่อยู่ เป็นต้น การให้คำปรึกษาเมื่อมีเหตุการณ์การกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น การไกล่เกลี่ย ประนีประนอมยอมความ การระงับข้อพิพาทเมื่อประชาชนมีข้อขัดแย้งกัน การช่วยเหลือให้ตำแหน่งหน้าที่ประกันตัวให้ลูกบ้านเมื่อมีคดีความ รวมไปถึงการจัดการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานให้ค้นหรือยึดทรัพย์สินที่ทำความผิดกฎหมาย บทบาทที่สามด้านงานทะเบียน หมายถึง การเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด การตาย และการย้ายที่อยู่ การเป็นพนักงานตรวจรับบัตรประจำตัวประชาชน การสำรวจจัดทำบัญชีสัตว์ที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณสัณฐาน/ตาย การจัดการให้ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. การเป็นผู้รับรองผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบล หมู่บ้าน และบทบาทสุดท้าย เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การบำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พณิชยกรรม และอุตสาหกรรม การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การช่วยเหลือในการตรวจและนำเก็บภาษีอากรในเขตท้องที่ตำบล หมู่บ้าน การจัดทำบัญชีราษฎรที่จะต้องเสียภาษีอากร การสำรวจเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ หรือการให้คำปรึกษาช่วยเหลือแก่เกษตรกรและผู้ยากจน เป็นต้น

จากแนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมด คณะผู้วิจัยสรุปว่า การนำแนวคิดการวัดความฉลาดทางอารมณ์มาใช้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้นำที่สำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด ซึ่งผลจากการวัดความฉลาดทางอารมณ์ก็จะแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้อย่างเหมาะสม อันเป็นการเสริมสร้างความพร้อมให้สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ส่วนผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ย่อมเป็นข้อมูลตัดสินใจในการบริหารพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้อย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินผลการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของนายอำเภอทุก ๆ 5 ปีอันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จอย่างสูงส่งนำมาซึ่งการประสานความต้องการของประชาชนกับการดำเนินงานของส่วนราชการ เป็นไปอย่างมีคุณภาพก่อให้เกิดความสงบสุขและนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

ระเบียบวิจัย**1. ขั้นตอนการวิจัย**

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนเพื่อดำเนินการวิจัยซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ และบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเครื่องมือวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข โดยใช้แบบประเมินองค์ประกอบด้านหลัก 3 ด้าน คือองค์ประกอบด้านความดี องค์ประกอบด้านความเก่ง และองค์ประกอบด้านความสุขของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอร่องาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากประธาน สุวรรณมงคล (2541) สุตจิต นิमितกุล (2543) และสุริยะ วิริยะสวัสดิ์ (2551) ที่ได้สรุปบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไว้ 4 บทบาท คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านกฎหมาย ด้านงานทะเบียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่แต่ละด้าน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามรายชื่อของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอร่องาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีทั้งหมด 124 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด เลือกเพียงคำตอบเดียว มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านคณะผู้วิจัยเลือกใช้แบบการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ลักษณะของแบบประเมินมีคำถามทั้งหมด 52 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำแนกออกเป็นความฉลาดทางอารมณ์ 3 ด้าน คือ 1) ด้านดี ประกอบด้วยด้านย่อยๆ ได้แก่ การควบคุมตนเอง 6 ข้อ ความเห็นใจผู้อื่น 6 ข้อ และความรับผิดชอบ 6 ข้อ รวมมีข้อคำถาม 18 ข้อ 2) ด้านเก่ง ประกอบด้วยด้านย่อยๆ ได้แก่ การมีแรงจูงใจ 6 ข้อ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา 6 ข้อ และการมีสัมพันธภาพ 6 ข้อ รวมมีข้อคำถาม 18 ข้อ และ 3) ด้านสุข ประกอบด้วยด้านย่อยๆ ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง 4 ข้อ ความพอใจชีวิต 6 ข้อ และความสุข สงบทางใจ 6 ข้อ รวมมีข้อคำถาม 16 ข้อ (กรมสุขภาพจิต, 2545)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ลักษณะของแบบสอบถามมีคำถามทั้งหมด จำนวน 27 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (Best, 1981) จำแนกออกเป็น 4 บทบาท คือ 1) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำนวน 10 ข้อ 2) ด้านกฎหมาย จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านงานทะเบียน จำนวน 5 ข้อ และ 4) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ จำนวน 6 ข้อ

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาโดยวิธี IOC (Index of Item Objective Congruence) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.66 - 1.00 จากนั้นนำมาแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ อำเภอร่องาง

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน แล้วนำวิเคราะห์ตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยใช้วิธีของครอนบาร์ค (Cronbach, 1990) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมและรายด้านค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ดังแสดงได้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์และผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์คแต่ละองค์ประกอบและโดยรวมทั้งฉบับ

องค์ประกอบ	ด้านดี	ด้านเก่ง	ด้านสุข	ปัจจัยบทบาท
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค	.711	.800	.744	.944
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	.888			

และเพื่อให้แน่ใจว่าผลที่ได้จากการวัดเกิดจากความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้ตอบเองโดยที่ไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ซึ่งแบบวัดทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์พบว่าส่วนมากจะมีความลำเอียงเกิดขึ้น ดังนั้นคณะผู้วิจัยโดยพิจารณาได้ใช้เทคนิคในการตรวจสอบอิทธิพลของวิธีการวัดจากดัชนีบ่งชี้ คือการทดสอบองค์ประกอบเดียวของเฮร์แมน (Harman's single factor test) เพื่อตรวจสอบความแปรปรวนจากคะแนนที่สังเกตได้ (Common method variance, CMV) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี PCA และกำหนดให้องค์ประกอบมีเพียงองค์ประกอบเดียว และไม่หมุนแกน เมื่อวิเคราะห์แล้วจะพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบแรกว่าสามารถสกัดความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ไม่เกินร้อยละ 50 ก็จะไม่เกิดปัญหาความลำเอียงจากวิธีร่วม (บุษราคัม ดุลบุตร, 2555) และจากผลการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบแรกสามารถสกัดความแปรปรวนได้ร้อยละ 42.736 ดังนั้นข้อมูลหรือตัวแปรที่ได้จึงไม่มีปัญหาความลำเอียงที่เกิดจากผู้ตอบเป็นคนเดียวกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 คณะผู้วิจัยทำหนังสือ ลงนามโดยคณบดีคณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (สไใหญ่) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตอบแบบสอบถาม

4.2 คณะผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปทำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ได้แบบสอบถามครบทั้ง 124 ฉบับ

4.3 นำแบบสอบถามจำนวน 124 ฉบับ ไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

5.2 การวิเคราะห์ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยเปรียบเทียบคะแนนตามเกณฑ์ปกติกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้วยการหาค่าที (Independent t-test) และการหาค่าเอฟ (F-test)

5.5 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานตามบทบาทของกำนัน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้แล้วนำเอาค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย (Hair et al, 2010)

ผลการศึกษา

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 94.4 มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 6 – 10 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6

2. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่ามีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ทั้งองค์ประกอบด้านดี (การควบคุมตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบ 2) องค์ประกอบด้านเก่ง (การมีแรงจูงใจ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา และการมีสัมพันธภาพ) และ 3) องค์ประกอบด้านสุข (ความภูมิใจในตนเอง ความพอใจชีวิต และความสุข สงบทางใจ) โดยรวมอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ ส่วนผลการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามเกณฑ์ปกติกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า

2.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพศหญิงมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่าเพศชาย และอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ

2.2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุแตกต่างกันมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงสุด

2.3 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยรวมมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน โดยอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ และอยู่ในระดับเกณฑ์สูงกว่าปกติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์น้อยที่สุด ทั้งในด้านดี ในด้านเก่ง และในด้านสุข

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

2.4 กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ และสูงกว่าปกติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งที่ยาวนาน มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในด้านดีน้อยที่สุด โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อยความรับผิดชอบมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์

3. ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีผลการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{x} = 3.82$) รองลงมา คือ ด้านกฎหมาย ($\bar{x} = 3.73$) ส่วนผลการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงานทะเบียน ($\bar{x} = 3.60$)

4. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงผลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายได้

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่	โดยรวมทุกด้าน		การปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย		กฎหมาย		ทะเบียน		การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
EQ										
EQ รวม	.364***	.000	.278***	.000	.313***	.000	.262**	.003	.408***	.000
ด้านดี	.486***	.000	.392***	.000	.439***	.000	.376***	.000	.471***	.000
ด้านเก่ง	.251***	.000	.173	.054	.222*	.013	.199*	.027	.285**	.001
ด้านสุข	.196*	.029	.154	.029	.137	.129	.090	.318	.292**	.001

*p< .05, ** p< .01, *** p< .001

จากตารางที่ 2 พบว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .364^{***}$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ระหว่าง .196* - .486** แสดงได้ว่ามีความสัมพันธ์กันระดับต่ำถึงระดับปานกลางในทิศทางบวก และหากพิจารณารายด้าน พบว่า

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา ในองค์ประกอบด้านดี ในองค์ประกอบด้านเก่ง และในองค์ประกอบด้านสุข มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพสูงสุด

อภิปรายผลและสรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปกติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้งองค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และองค์ประกอบด้านสุข อยู่ในระดับปกติทุกด้าน แสดงว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีคุณลักษณะทางความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้นำพึงมี เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชนจึงต้องควบคุมและจัดการกับอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ประชาชน อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน และยังช่วยให้การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน หรือการขอความร่วมมือต่างๆ ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่และการดำรงชีวิต ดังที่ Goleman (1999) กล่าวว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญกับผู้นำเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้นำปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานต่างๆ ได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ และในส่วนของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ก็ได้กล่าวไว้ว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งของการประสบความสำเร็จในชีวิตของแต่ละคน ซึ่งเกิดจากความสามารถในการจัดการอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ สามารถควบคุมอารมณ์ให้มีความมั่นคง ไม่แปรปรวนง่าย จนสามารถที่จะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นในสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามาศ มิน้อย และดาวลอย กาณจนมณีเสถียร (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยรวมอยู่ในระดับปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิขารีย์ โพธิ์จิตร (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยรวมอยู่ในระดับปกติ

และเมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์กับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า

1.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่าเพศชาย อาจจะเนื่องมาจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพศหญิงมีรูปแบบของชีวิต (Life Style) ที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ต่อเพื่อนมนุษย์มากกว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพศชาย ทั้งอาจจะเป็นผลมาจากได้รับขัดเกลาทางสังคมในลักษณะของความเป็นกุลสตรีของสังคมไทย ดังที่วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551) ที่ได้อธิบายว่าโดยเฉลี่ยแล้ว

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

เพศหญิงเป็นผู้ที่รู้จักภาวะอารมณ์ของตนได้ดีกว่าเพศชาย มีการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล แสดงความมั่นใจ มีความเก่งคนมากกว่าเพศชาย และในส่วนของ Baron & Byrne (2007) ยังได้อธิบายว่าลักษณะความเป็นหญิงมีลักษณะเป็นผู้สนับสนุน ห่วงใยผู้อื่น ไวต่อความรู้สึกมีการรับรู้สภาวะอารมณ์ของตนเอง มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและมีการปฏิบัติตนระหว่างบุคคลได้ดี ทำให้มีประสบการณ์ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง และยังมีส่วนสำคัญต่อความพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์อีกด้วย ผลการวิจัยของ King (1999) ที่ได้ศึกษาการวัดระดับความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถาบันการศึกษา โดยพบว่า ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชาย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Giles (2007) ที่ทำการศึกษาเรื่องการเสริมสร้างขีดความสามารถของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาจากผลการปฏิบัติของผู้นำที่ประสบความสำเร็จในองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยพบว่า ผู้นำเพศหญิงมีประสบการณ์ด้านความสัมพันธ์หลากหลายกว่าผู้นำเพศชาย ซึ่งประสบการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม จึงมีส่วนส่งผลให้ผู้นำเพศหญิงมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าผู้นำเพศชาย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล จุลวานิช และนพมณี ฤทธิกุลสิทธิชัย (2556) ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่พบว่า นักศึกษาเพศชายและหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปกติ และไม่แตกต่างกัน และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharma & Yadav (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ซึ่งพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างพนักงานธนาคารเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน 1.2 กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน โดยมีคะแนนอยู่ในช่วงเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ ช่วงเกณฑ์ปกติ และสูงกว่าเกณฑ์ปกติ โดยกำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุเป็นตัวตัดสินของวุฒิภาวะ มีประสบการณ์ มีความน่าเชื่อถือ มีความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำความฉลาดทางอารมณ์มาใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาและปรับปรุงที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ต่างๆ ภายในตำบล หมู่บ้านให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยได้นำประสบการณ์ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์มาประมวลและประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ จึงส่งผลทำให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุมากมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงสุด ส่วนกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ทั้งในด้านดี ด้านเก่งและด้านสุขน้อยที่สุด และในภาพรวมกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นมีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเกิดจากระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีการบ่มเพาะองค์ความรู้ ความเข้าใจ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นที่มีความรู้สูงกว่า ทำให้มีความเข้าใจในระบบพลวัตรของการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่างๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษานอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้แล้ว ยังจะช่วยให้เกิดทักษะ ความสามารถ เจตคติที่ดีต่อบุคคล มีทัศนคติและมุมมองที่กว้างขึ้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น โดยสามารถมองปัญหาออก แก้ปัญหาเป็นการลดความขัดแย้ง การจัดการกับภาวะความเครียด สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังพบว่ากำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งหลายปี มีความฉลาดทาง

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

อารมณ์ในด้านดี คือ ความรับผิดชอบต่ำกว่าปกติ ซึ่งอาจมีผลมาจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2552) ได้บัญญัติให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งและพ้นตำแหน่งเมื่ออายุครบ 60 ปี ซึ่งอาจส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับผลกระทบจากการที่ต้องรับใช้ประชาชนมาเป็นเวลายาวนานจนเกิดความเหนื่อยล้า ขาดความกระตือรือร้น เฉื่อยชา ไม่มีชีวิตชีวา หรือเบื่อหน่าย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ถือเป็นองค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาวิจัย จะเป็นประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือการลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งให้สั้นลง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่จะนำหมู่บ้านตำบลไปสู่ความสงบสุข เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง แต่อย่างไรก็ตามวิระวัฒน์ ปันนิตมัย (2551) ได้เสนอว่ามนุษย์ทุกคนมีภาวะอารมณ์พื้นฐานเหมือนกันแต่มีระดับที่แตกต่างกัน ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลในช่วงวัยที่แตกต่างกันอาจมีความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาอบรม อายุ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันจึงมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน แต่สิ่งที่แตกต่างกันเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีความสุข และประสบความสำเร็จในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ King (1999) ที่ได้ศึกษาการวัดระดับความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถาบันการศึกษา โดยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่มีอายุสูง และมีการศึกษาในระดับสูงจะมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และมีการศึกษาในระดับต่ำแต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกลับมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานที่ยาวนานกว่า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิรา เลหาเลิศเดช และวนิดา พลเดช (2558) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความเครียดของผู้นำสตรีในประเทศไทย ซึ่งพบว่าอายุ การศึกษา และสถานะภาพทางสังคมที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

2. ระดับผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่กำนันผู้ใหญ่บ้านมีผลการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบ สะท้อนให้เห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในการควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน การแจ้งประกาศของทางราชการให้ลูกบ้านทราบ การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยถูกสุขลักษณะ การแจ้งความให้กับทางราชการได้รับทราบเมื่อมีการกระทำความผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นเองในชุมชนหมู่บ้าน เป็นต้น ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้น ได้มาจากความศรัทธาของประชาชนในตำบล หรือหมู่บ้านนั้น ๆ โดยผ่านการเลือกตั้ง และเมื่อผ่านการได้รับเลือกตั้งแล้วก็ได้รับการพัฒนา

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

โดยการฝึกอบรมในด้านบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเป็นระยะๆ ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับความต้องการและวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนมากที่สุด และมีความตระหนักถึงความไว้วางใจจากประชาชน ดังนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกคนจึงปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่หลักที่สำคัญที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ให้ดีที่สุด คือการรับใช้ประชาชนนั่นเอง ดังที่บุญเกียรติ ภาวะเวกพันธ์ (2559) ได้สรุปไว้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล รับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อเสนอต่อนายอำเภอ ประกาศข้อมูลข่าวสารทางราชการให้ประชาชนในตำบลได้รับรู้ หรือเมื่อรู้เห็นเหตุการณ์ทุกข์ร้อนของประชาชน หรือเหตุผิดปกติเกิดขึ้นในตำบลต้องรีบรายงานต่ออำเภอให้ทราบโดยทันที ตลอดจนอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน จนได้รับการขนานนามว่า “ราชสีห์ผู้รักดีแห่งแผ่นดิน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบงกชมาศ เอกเอี่ยม (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน: บทบาทและภาวะความเป็นผู้นำกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่าบทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากที่สุดในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่

3. การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมกฎหมายหลายฉบับ ทำให้บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านครอบคลุมวิถีชีวิตของประชาชนในตำบล หมู่บ้านเกือบทุกเรื่องตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นตัวจักรที่สำคัญของทางราชการ และเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้สำเร็จจะต้องอาศัยการประสานงานที่ดี รู้กฎหมายและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง และมีภาวะความเป็นผู้นำสูงที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ประชาชนไว้วางใจศรัทธา และยังสามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึก และความต้องการของประชาชนด้วย นั่นคือ ต้องมีความฉลาดทางอารมณ์นั่นเอง จึงจะปกครองประชาชนและบริหารราชการบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี ดังที่วีระวัฒน์ ปินนิตามัย (2551) กล่าวว่าผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะเป็นผู้มีศิลปะในการใช้คน สามารถจูงใจผู้อื่นให้ใช้ศักยภาพสูงสุดของตน ก่อให้เกิดความราบรื่นในการทำงาน การสื่อสาร การยอมรับซึ่งกันและกัน ลดความขัดแย้ง นำไปสู่ความจงรักภักดี (โปรดพิจารณาเพิ่มเติม สุวัฒน์ ดวงแสนพุด, 2559) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ Aurora & Tudor (2014) ที่ได้ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของครูกับการรับรู้ประสิทธิภาพของตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือ ครูจำนวน 575 ที่อยู่ในเขตเมืองและในพื้นที่ชนบท ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของครูมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพของตนเองในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Collins & Mirriam (2016) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการและพนักงานบริษัท โดยศึกษาจากผู้จัดการจำนวน 44 คน และพนักงานบริษัทจำนวน 228 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้จัดการและพนักงานมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานบริษัทในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Priyam et al (2016) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงาน โดยศึกษาในบริบทของประเทศอินเดีย ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผล

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

การปฏิบัติงานโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวก ระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharma & Yadav (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ซึ่งพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้านทั้งด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในทางบวกสูงสุดกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ซึ่งเป็นข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความกังวล ห่วงใยที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีต่อประชาชน ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองทั้งภายในและสังคมโลก ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชเช่นเดียวกัน นั่นคือราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคายางพาราและปาล์มน้ำมัน ทำให้ประชาชนมีรายได้ลดลงจำนวนมาก ซึ่งสวนทางกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำรงชีพ ประเด็นนี้เป็นปัญหาสำคัญที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องเผชิญและต้องหาทางแก้ไขในฐานะผู้นำด้านการพัฒนาชุมชน ซึ่งจากข้อค้นพบในการวิจัยนี้อาจจะแสดงให้เห็นถึงการรับรู้ปัญหา เข้าใจอารมณ์ความรู้สึก และเห็นใจประชาชน และพยายามหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในท้องถิ่นให้มีอาชีพเสริม การพัฒนากลุ่มอาชีพที่มีอยู่ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชน นอกจากนี้ยังต้องสร้างค่านิยมที่เป็นคุณธรรมพื้นฐานของการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน มีความขยันอดทน มีความซื่อสัตย์ มีมานะ มีความสนใจใฝ่การเรียนรู้ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยยึดหลักความพอประมาณ ความพอเพียงกับสิ่งที่เกี่ยวข้อง ทำเพื่อการอยู่รอดแบบพอเพียง พอประมาณ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางสำคัญที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มองเห็นถึงความอยู่รอดของประชาชน และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman et al (2004) ที่กล่าวว่าความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อความมีประสิทธิภาพของผู้นำ คือการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) หมายรวมถึง ความสามารถรับรู้อารมณ์ผู้อื่น เข้าใจถึงมุมมองของคนเหล่านั้น เป็นความรู้สึกแบบ “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” และให้ความสนใจต่อความกังวลใจของคนดังกล่าว ผู้นำที่มีความสามารถเข้าใจคนอื่นได้ดีจะเปิดใจตนเองรับรู้รอบสัญญาณทางอารมณ์ได้อย่างกว้างขวาง จึงไวในการรับรู้ถึงความรู้สึกทางอารมณ์ของผู้อื่นโดยไม่ต้องพูด เป็นผู้นำที่รับฟังอย่างตั้งใจ และสามารถจับประเด็นที่เป็นมุมมองของผู้อื่นได้ดีด้วยทักษะในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นได้ดี ทำให้ผู้นำสามารถเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ที่มาจากความหลากหลายทางภูมิหลัง และวัฒนธรรมได้ดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในองค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบด้านเก่ง และในองค์ประกอบด้านสุข อยู่ในระดับเกณฑ์ปกติเท่ากับคนทั่วไป แต่หากพิจารณาถึงการ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมกฎหมายหลายฉบับ ทำให้บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครอบคลุมวิถีชีวิตของประชาชนในตำบล หมู่บ้านเกือบทุกเรื่องตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นตัวจักรที่สำคัญของทางราชการการปฏิบัติงาน จึงต้องมีความเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก หลากหลายทางภูมิหลัง และวัฒนธรรม และที่สำคัญมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมือง เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน จึงมีทั้งคนชอบและคนไม่ชอบ ทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อาจเกิดความลำเอียงได้ ดังนั้นองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะมีการกำหนดองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดในการประเมินกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยมีการกำหนดนโยบาย และโครงการเพื่อพัฒนาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ให้สูงขึ้นกว่าคนปกติทั่วไป เพื่อความเป็นผู้นำในการพัฒนาตำบล หมู่บ้านอย่างแท้จริง และเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้นำในการจัดตั้งเป็นจังหวัดทุ่งสง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชาย ซึ่งในปัจจุบันแม้ผู้หญิงจะมีจำนวนครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งประเทศ แต่มีผู้หญิงจำนวนน้อยมากที่ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทั้งการตัดสินใจในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายเชิงปฏิบัติการในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้หญิงมีบทบาททางการเมืองและการบริหาร ซึ่งมีการยอมรับว่านักการเมืองหญิงมีแนวคิดในการพัฒนาที่เน้นไปทางด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตได้ดีกว่าเพศชายที่เน้นไปทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จึงต้องให้ประชาสังคมได้ตระหนักและเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้หญิงมีบทบาทในการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นด้วย

1.3 จากผลการวิจัยพบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความฉลาดทางอารมณ์ทั้งในด้านดี ด้านเก่ง และในด้านสุข อยู่ในระดับต่ำกว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น ดังนั้น องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้น โดยอาจจะให้ทุนเพื่อศึกษาต่อ ทั้งนี้การได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นนอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้แล้ว ยังจะช่วยให้เกิดทักษะ ความสามารถ เจตคติที่ดีต่อบุคคล มีทัศนคติและมุมมองที่กว้างขึ้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น และเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้นำในการจัดตั้งเป็นจังหวัดทุ่งสง หรือควรแก้กฎหมายคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยกำหนดให้ผู้สมัครมีคุณวุฒิการศึกษาขั้นต่ำอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

1.4 จากผลการวิจัยพบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่งที่ยาวนานปี มีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านดี คือความรับผิดชอบมีคะแนนต่ำกว่าปกติ ซึ่งอาจมีผลมาจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2552) ได้บัญญัติให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งและพ้นตำแหน่งเมื่ออายุครบ 60 ปี ซึ่งอาจส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกิดความเหนื่อยล้า ขาดความกระตือรือร้น เหนื่อยชา ไม่กระตือรือร้นในการแข่งขันทำความดีเพื่อประชาชนและท้องถิ่น ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการปรับแก้กฎหมาย เพื่อกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

1.5 จากผลการวิจัยยังความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางและระดับต่ำ ดังนั้นองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้สูงขึ้น และเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้นำในการจัดตั้งเป็นจังหวัดทุ่งสง ดังเช่น

ด้านดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรมีการฝึกปฏิบัติเพื่อควบคุมอารมณ์ โดยการ 1) การฝึกสมาธิจะช่วยจัดระเบียบความคิด 2) การฝึกระวังอารมณ์ ยามที่เจอสถานการณ์ตึงเครียด ด้วยวิธีต่าง ๆ 3) การละทิ้งพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับและค่อย ๆ ปรับปรุงตนเอง และ 4) การยอมรับในความบกพร่องเนื่องจากสิ่งที่หวังอาจไม่เป็นอย่างที่คิด

ด้านเก่ง ควรเปิดโอกาสให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ความรู้และความสามารถของตนเอง เช่นการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่แตกต่างกัน หรือการเปิดเวทีประชาคมในตำบล หมู่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอเป็นลักษณะของการสื่อสารกับคนอื่นโดยการเปิดใจกว้างและอภัยเข้าไว้ อาจจะมีแนวทางการฝึก เช่น ควรฟังรายการได้วาทิ เพื่อ พิจารณาข้อโต้แย้งของทั้งสองฝ่าย และฝึกหารายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ สำคัญที่ซ่อนอยู่ เวลาเห็นใครแสดงออกทางอารมณ์ในสถานการณ์เดียวกันที่แตกต่างกัน อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ คือฝึกการอ่านภาษากาย พยายามอ่านความหมายและความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ในบทสนทนา โดยสังเกตจากสีหน้า ท่าทาง และระดับเสียง ถ้วนสื่อความหมายของผู้พูดได้เช่นกัน

ด้านสุข กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรจะมีความพึงพอใจกับชีวิต และมองตนเองว่ายังต้องปรับปรุงตรงไหน โดยพัฒนาในแต่ละส่วนต่อไปนี้ คือ 1) การรู้จักตัวเอง ความสามารถในการรับรู้ว่าอารมณ์ของตัวเองคืออะไร และเข้าใจว่ามันมาจากไหน 2) การจัดการตัวเองความสามารถในการยับยั้งชั่งใจ สร้างสมดุลระหว่างความต้องการของตนเองและผู้อื่น 3) การรู้จักเข้าสังคม เป็นความสามารถในการสังเกตและรู้จักปรับตัวเข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคม และ 4) การจัดการความสัมพันธ์ ความสามารถในการเข้ากับผู้อื่น รับมือกับความขัดแย้ง สร้างแรงบันดาลใจ โนมน้าวใจผู้คน และสื่อสารได้อย่างชัดเจน และอีกประเด็นหนึ่งที่จะช่วยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความสุขทั้งในการทำงานและการดำรงชีวิต คือการลดความเครียด การวางแผนคลายเครียดจึงช่วยพัฒนา EQ ในทุก ๆ ด้าน โดยหาว่าอะไรคือสาเหตุของความเครียด และอะไรช่วยคลายเครียดได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยใช้เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพรวมทั้งขยายระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ยาวนานเพียงพอที่จะทำให้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เฉพาะอำเภอทุ่งสง เพียงอำเภอเดียว ดังนั้นในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาทุกอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจะได้ทราบผลในภาพรวมทั้งจังหวัด

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทุกอำเภอที่ผ่านหลักเกณฑ์ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2524 และทางกระทรวงมหาดไทยมีการดำเนินการที่จะเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาเพื่อจัดตั้งเป็นจังหวัดใหม่ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลของการเตรียมความพร้อมไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่คณะผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2545). *คู่มือความฉลาดทางอารมณ์* (ฉบับแก้ไขปรับปรุง). นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2551). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- จันทิรา เลหาเลิศเดชา และวนิดา พลเดช. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความเครียดของผู้นำสตรีในประเทศไทย*. การประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี 2558, 19-20 กันยายน 2558 ณ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- จุฑามาศ มีน้อย และดาวลอย กาญจนมณีเสถียร. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพากร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. *Viridian E-journal SU*, 4(1), 573 – 586.
- ช่อเพชร เบ้าเงิน. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ด้านตระหนักรู้ตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณิชารีย์ โพธิ์จิตร. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(1), 90–97.

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

- บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2557). *กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน: บทบาทและภาวะความเป็นผู้นำกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่*. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ประจำปี 2557 หัวข้อ "Rethink: Social Development for Sustainability in ASEAN Community" ระหว่างวันที่ 11-13 มิถุนายน 2557 ณ โรงแรมเซ็นทารา แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์. ขอนแก่น.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธ์. (2559). *พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ 2457*. สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2559, จาก [www.wiki.kpi.ac.th/index.php? title=](http://www.wiki.kpi.ac.th/index.php?title=)
- บุษราคัม ดุลบุตร. (2555). การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนิสิต/นักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารครุศาสตร์*, 8(1), 1123 - 1135.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2541). บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในวาระครบ100 ปี แห่งการปกครองท้องที่. *รัฐสภาสาร*, 46(3), 23-29.
- ภัทริยา เทพขจร (2553). ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 กับอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน. *วารสารสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน*, 3(1), 59-78.
- วีระวัฒน์ ปิ่นนิดาภัย. (2551). *เชาวน์อารมณ์ (EQ): ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สยามนิวส์. (2560). *คำสั่งแยก 5 อำเภอเป็นจังหวัด*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2560, จาก <https://www.siamnews.com/view-4657.html>
- สุดจิต นิमितกุล. (2543). *บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์
- สุริยะ วิริยะสวัสดิ์. (2551). สถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้าน: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. *วารสารกำนันผู้ใหญ่บ้าน*, 61(11), 13-16.
- สุวิมล จุลวานิช และนพณีย์ ฤทธิกุลสิทธิชัย. (2556). *การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุวัฒน์ ดวงแสนพุด. (2559). บทบาทและวิธีการจัดการความขัดแย้งของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดอุดรธานี. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 9(4), 42 – 62.
- Aurora, A. C., & Tudor, C. (2014). Teachers' attitudes towards work in relation with emotional intelligence and self-efficacy, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 159(2014), 615-619.
- Bar On, R. (1997). *Baron emotional quotient inventory: A measure of emotional intelligence (Technical manual)*. Toronto, Canada: Multi-Health Systems.
- Baron, R. A., & Byrne, D. (2007). *Social psychology* (9th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

- Collins, M., & Mirriam, M. (2016). The relationship between emotional intelligence of managers and employee performance -A case study of a power company. *International Review of Management and Business Research*, 5(4), 1268-1276.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Gardner, H. (2008). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Harvard University, England.
- Gibson, J. L. & Ivancevich J.M. (2012). *Organization* (4th ed.). New York: The McGraw – Hill Company.
- Giles, C. (2007). Building capacity in challenging US schools: An exploration of successful leadership practice in relation to organizational learning. *International Studies in Educational Administration*, 35(3), 30 – 38.
- Goleman, D. (1999). *Working with emotional intelligence*. New York: Bantam Books.
- Goleman, D., Boyatzis, R., & McKee, A. (2004). *Primal leadership: Realizing the power of emotional intelligence*. Boston: Harvard Business School.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- King, M. (1999). *Measurement of differences in emotional intelligence of pre-service educational leadership student and practicing administrators as measured by the multifactor emotional intelligence scale*. New York: Princess Hill.
- Lynn, G. (2017). Emotional intelligence and ethics on organizations. *Journal of Business and Management*, 2(1), 1-19.
- Mc Dermott, L. (2008). *Basics of emotional intelligence*. Alexandria, VA: ASTD Press.
- Mulle, K. (2016). *Emotional intelligence training*. Alexandria, VA: ASTD Press.
- Priyam, D., Anil, S., & Tanu, S. (2016). Relationship between emotional intelligence and job performance: A study in Indian context. *Indian Journal of Science and Technology*, 9(47),1-12.
- Sharma, A., & Yadav, S. (2017). Relationship between emotional intelligence and job performance among bank employees, *International Journal Indian psychology*, 4(3), 187–199.

Translated Thai Reference

- Aekeiem, B. (2014). Sub-district and Village Headman: *The Analysis of Leadership Roles and Expectation of the Villagers towards the Leader of Local Community in Chiang Mai Thailand*. 4th Annual Sustainable Rural Development Project 2014 National and International Conference, “Rethink: Social Development for Sustainability in ASEAN Community. June 11 – 13, 2013 at Centara Hotel and Convention Center. Khon Kaen. (In Thai).
- Boa-ngoen, C. (2002). *The development of training curriculum to enhance the emotion quotient of the self-awareness for school administrators under the Samut Sakhon primary educational*. (Doctoral dissertation). Administration of graduate education, Srinakarinwirot prasanmit University, Bangkok. (In Thai).
- Charoenwongsak, K. (2009). *The foresight and characteristics of Thai characteristics*. Bangkok: V. T. C. Communications, Ltd. (In Thai).
- Chulwanich, S., & Rittikulsithichai, N. (2013). *A study of students emotional quotient at the faculty of Liberal Arts, Rajamangkala University of Technology Phanakhon*. (Research report). Rajamangkala University of Technology Phanakhon, Bangkok. (In Thai).
- Department of Mental Health. (2002). *Handbook of emotional quotient* (Rev. ed). Nonthaburi: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (In Thai).
- Doungsanput, S. (2016). The Role and Conflict Management of Sub-district and Village Headmen in the Area of Udon Thani. *Local Administration Journal*, 9(4), 42 – 62. (In Thai).
- Dulabutr, B. (2012). The development of discriminant validity of the teaching professional experience evaluation inventory for preservice teachers. *Journal of Education Studies*, 8(1), 1123-1135. (In Thai).
- Kraraweak, B. (2016). *Local government act, Buddhist Era 2457*. Retrieved November 11, 2016, from www.wiki.kpi.ac.th/index.php?title= (In Thai).
- Lowhalertdecha, J., & Poldej, W. (2015). *The relationship between emotional intelligent and stress management or female leadership in Thailand*. The National and International Conference on Business Management and Innovation 2017 (NICBMI 2017), September 19-20, 2015 at College of Graduate Study in Management, Khon Kaen University. Khon Kaen. (In Thai).

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561)

- Meenoi, J., & Karnjanamaneesatien, D. (2015). Relationship between emotion quotient and job performance of the revenue officers in Bangkok area revenue. *Viridian E-journal SU*, 4 (1), 573 – 586. (In Thai).
- Nimittkul, S. (2000). *Role of village headman for community development*. Bangkok: Borpitt Press. (In Thai).
- Pannitamai, W. (2008). *Emotion quotient: The index measuring the success and happiness of life* (7th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University press. (In Thai).
- Phowijit, N. (2015). The relationship between emotional intelligence and job performance of local government officials. *Western University Research Journal of Humanities and Social Science*, 1(1), 90–97. (In Thai).
- Siam News. (2017). *The split command 5 district is the province*. Retrieved January 3, 2017, from <https://www.siamnews.com/view-4657.html>
- Suwanmongkol, P. (1998). Role of the village headman on 100th Anniversary. *Ratasapasarn*, 46(3), 23-29. (In Thai).
- Tepkhajorn, P. (2010). Observations on the status of village headman of the Local Government Act, Buddhist Era 2457 and the authority of the Ombudsman. *Journal of Thai Ombudsman*, 3(1), 59-78. (In Thai).
- Vanichbuncha, K. (2008). *Statistical analysis: Statistics for management and research*. Bangkok: Chulalongkorn University press. (In Thai).
- Viriyasawat, S. (2008). Village headman institute: A past present and future. *Journal of village headman*, 61(11), 13-16. (In Thai).